

Memo

Aan: Gemeenteraad Kenmerk:
Van: College Kopie:
Datum: 2 augustus 2011
Onderwerp: Evaluatie pilots bomen buitengebied

Inleiding

In het Bomenbeleidsplan wordt de uitvoering van een inventarisatie en inspectie van de bomen in het buitengebied voorgesteld. Echter, dit voorstel is de afgelopen jaren doorgeschoven naar de Horizonlijst.

De uren van de eigen dienst van de Gemeente Lochem worden op dit moment besteed aan het uitvoeren van het meest noodzakelijke onderhoud naar aanleiding van binnengekomen klachten of calamiteiten.

De vaststelling van het Bomenbeleidsplan in 2007 en het feit dat de gemeente voornemens is, zoals ze ook beschreven hebben in het Landschap Ontwikkeling Plan (LOP), nog meer bomen in het buitengebied te planten staat haaks op het beleid van de gemeenteraad om geen geld beschikbaar te stellen voor de inspectie, inventarisatie en het onderhoud van de bomen langs wegen in het buitengebied.

Gevolgen van de huidige gang van zaken is dat de gemeente Lochem niet voldoet aan zijn wettelijke verplichtingen conform het Burgerlijk Wetboek. De gemeente kan de veiligheid van aanwonenden en weggebruikers niet meer garanderen en de conditie en vitaliteit van de bomen in ons buitengebied gaat sterk achteruit. Bovendien zijn er zijn veel klachten en onvrede bij agrariërs over de economische schade van de desbetreffende bomen. Dit laatste leidt ertoe dat op verschillende plaatsen agrariërs het heft in eigen hand nemen en de bomen onvakkundig snoeien waardoor de bomen verminkt worden.

Deze situatie is onomkeerbaar en een groot deel van het bomenbestand zal gekapt dienen te worden. Gezien het ontbreken van onderhoudsbudget, zal het niet haalbaar zijn om herplant uit te voeren. Dit zal dus leiden tot verarming van het landschap.

Innovatieve onderhoudsmethoden

Door middel van de Evaluatie groenbeleid, die in september 2010 door de raad is vastgesteld, is opdracht gegeven voor uitwerken van een plan voor een publiek/private samenwerking op het gebied van beheer en onderhoud van de bomen in het buitengebied. Middelen vanuit het lopend budget worden ingezet om een eerste beeld te schetsen van de businesscase voor het beheer van deze bomen.

Inmiddels zijn drie pilots uitgevoerd. Bij deze pilots is gezocht naar de samenwerking met marktpartijen die deskundig zijn op het gebied van boomverzorging, sociaal maatschappelijke partijen en burgerparticipatie.

Belangrijkste conclusies uit de verschillende pilots zijn:

1. Burgerparticipatie blijkt niet een goede oplossing voor het kostenneutraal onderhouden van de bomen langs wegen in het buitengebied. De vrijwilligers beschikken niet over het juiste materieel waardoor een extra onderhoudsslag (met de nodige financiële consequenties) van de gemeente noodzakelijk blijft. Daarbij komt dat de houtopbrengst vervalt aan de vrijwilligers

als tegenprestatie. Ook blijken de uren voorbereiding en begeleiding vele malen hoger te zijn dan bij marktpartijen.

2. Intensievere dunning levert meer houtopbrengst en kan leiden tot kostenneutraal werken. De houtopbrengst wordt geïnvesteerd in het wegwerken van achterstallig onderhoud van de resterende bomen in de betreffende laan.
3. De dunnings- en achterstallig onderhoudswerkzaamheden uitvoeren in een groter gebied (meer wegen in verschillende landschapstypen) zodat dunning van dikkere bomen de dunne bomen kunnen bekostigen.
4. Inventarisatie van resterende bomen dient door de aannemer uitgevoerd te worden bij afronding van de werkzaamheden zodat deze in het groenbeheersysteem kunnen worden ingevoerd en een inzicht ontstaat in eigendom en staat van onderhoud van onze bomen in het buitengebied.

Onderzoeksmogelijkheden voor de toekomst

- Welke landschapstypen lenen zich niet voor deze kostendekkende werkmethode?
- Welke wegen dienen gebundeld te worden om kostendekkend te kunnen werken?
- Is samenwerkingsverband van meerdere aannemers een optie?
- Levert de houtveiling meer op dan het hout te laten vervallen aan de aannemer voor de geldende houtprijs?
- Kan de samenwerking met groot-grondeigenaren/landgoedeigenaren een win-win situatie opleveren?
- Hoe wordt herplant gerealiseerd als het onderhoud wordt bekostigd vanuit dunning? Herplant in gedunde lanen heeft geen zin aangezien de jonge beplanting de concurrentiestrijd om vocht en licht zal verliezen.
- Hoe kan de onderhoudscyclus bekostigd worden in de toekomst nadat alle dunningen zijn voltooid en daarmee het kapitaal aan hout van de gemeente is verbruikt?

Subsidie

Op dit moment wordt in samenwerking met de afdeling MO onderzoek gedaan naar subsidiemogelijkheden vanuit de recreatieve functies. Veel wegen worden gebruikt in recreatieve routes dus het belang van veiligheid en de landschappelijke waarde hebben hoge prioriteit. In dit onderzoek worden de landgoedeigenaren nauw betrokken omdat het deels gaat om een gezamenlijk belang.

Bosonderhoud

Door efficiëntieslag in het bosonderhoud wordt een netto opbrengst behaald van ca € 30.000,- (evaluatie bosbeheer). Door bundeling van budgetten van bomen buitengebied en bosonderhoud, kan dit bedrag gebruikt worden voor het wegwerken van achterstallig onderhoud van onze bomen langs wegen in het buitengebied.

Werkwijze 4^e pilot

Naar aanleiding van de bovenstaande conclusies en onderzoeksvragen is het aan te bevelen om in de winter 2011-2012 een 4^e pilot uit te laten voeren waarbij een consortium wordt gevormd door een samenwerking van sociaal-maatschappelijke partijen (Delta en 't Onderholt). Hierbij zal in de verschillende onderzoeksgebieden samenwerking worden gezocht met aangrenzende landgoedeigenaren (waarbij soortgelijke problematiek speelt) en lokale marktpartijen die gespecialiseerd zijn in boomonderhoud.

De gemeente kan hierbij gebruik maken van de expertise van de landgoedeigenaren op het gebied van houtafzet. Aangezien gestreefd wordt naar een kostenneutrale uitvoering, zal geen budget vereist zijn.

'Evaluatie pilots bomen buitengebied d.d. 10 juli 2011' ligt bij de griffier ter inzage.